

Kādēļ reģistrēt preču zīmi?

2018-08-28

Līga Fjodorova, ZAB "COBALT", zvērināta advokāte

Kāpēc nepieciešams reģistrēt preču zīmi? Saprotams, ka tās ir papildu izmaksas, kuras jauns uzņēmējs nemaz nevar atļauties, tad kāpēc tas tomēr ir būtiski? Kur un kā notiek reģistrēšana?

Preču zīmes reģistrācija nodrošina tās īpašniekam izņēmuma tiesības aizliegt citām personām komercdarbībā izmantot preču zīmei identisku apzīmējumu saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski precēm vai pakalpojumiem, kuriem reģistrēta preču zīme. Piemēram, vārdisku apzīmējumu "H₂O", kas kā preču zīme reģistrēta telekomunikācijas pakalpojumiem, cita persona attiecībā uz minētajiem pakalpojumiem nevar lietot.

Tāpat preču zīmes īpašnieks var aizliegt citām personām komercdarbībā izmantot apzīmējumu, ja saistībā ar preču zīmes un pakalpojumu vai preču identiskumu vai līdzību pastāv iespēja, ka attiecīgie patērētāji šo apzīmējumu sajauc ar preču zīmi vai uztver šo apzīmējumu kā tādu, kas saistīts ar preču zīmi. Piemēram, telekomunikācijas pakalpojumiem reģistrēto preču zīmi "H₂O" cita persona nevarētu lietot attiecībā, piemēram, uz telefoniem, jo pastāvētu iespēja, ka patērētājs apzīmējumu uztvertu kā tādu, kas saistīts ar preču zīmi.

Tieši apstākļi, vai apzīmējums ir sajaucami līdzīgs ar reģistrētu preču zīmi, ir biežākais strīdu iemesls. Sajaukšanas iespējamība jānovērtē vispusīgi, ņemot vērā visus faktorus, kas attiecas uz lietas apstākļiem, tostarp zīmju vizuālo, fonētisko, konceptuālo, semantisko līdzīgumu, jāvērtē dominējošie elementi, kopīgās un atšķirīgas pazīmes.

Dažkārt norādi uz preču zīmes reģistrācijas faktu izmanto, lai pievērstu patērētāju papildu uzmanību tam, ka zīmei ir īpašs statuss. Kā norādi, ka preču zīme ir aizsargāta, izmanto simbolu "®" vai "TM" (*trade mark*).

Preču zīmes reģistrācijai ir teritoriāls raksturs. Preču zīmi var reģistrēt:

- kā nacionālo preču zīmi, panākot aizsardzību konkrētas valsts teritorijā;
- kā ES preču zīmi, panākot tās aizsardzību vienlaikus visās ES dalībvalstīs;
- veicot starptautisko preču zīmes reģistrāciju saskaņā ar [Madrīdes nolīgumu](#).

Lai izvēlētos piemērotāko preču zīmes reģistrācijas sistēmu, personai vajadzētu izvērtēt tirgu, kurā prece vai pakalpojums nonāk pie gala patērētājiem, kā arī to, kādā teritorijā persona plāno savu biznesu attīstīt nākotnē. Ja šis tirgus ir ierobežots ar Latvijas teritoriju, tad, visticamāk, piemērotākais reģistrācijas veids būtu nacionālās preču zīmes reģistrācija Latvijas Republikas Patentu valdē.

Ja preces vai pakalpojuma tirgus teritorija sniedzas arī Lietuvā vai Igaunijā, preču zīmes īpašniekam nepieciešams izvērtēt, vai veikt nacionālās preču zīmes reģistrāciju atsevišķi arī Lietuvā un Igaunijā, vai arī izvēlēties ES preču zīmes reģistrāciju, kas nodrošinātu preču zīmes aizsardzību visā ES dalībvalstu teritorijā. Savukārt, ja preces vai pakalpojumi tiek sniegti 1 vai vairākās ES dalībvalstīs, kā arī eksportēti uz citām valstīm, persona var izvēlēties Madrīdes sistēmas piedāvāto starptautisko reģistrācijas kārtību, izvēloties tās valstis, kurās preču zīmes aizsardzība atzīstama par lietderīgu (Madrīdes sistēmai ir pievienojušās vairāk kā 80 pasaules valstu). Nereti preču zīmes aizsardzību kombinē dažādās sistēmās vienlaikus.